

16. *Cum in illis.*—Mandatum providendi de dignitatibus, vel aliis beneficiis, curata non includit, non expressa cura.— Vide correctionem Elencho II. n. 79.—In beneficii provisione modus electivus non includitur, si alii modi providendi exprimantur.—Beneficiales litteræ unum modum exprimentes, alios non includunt.—Mandatum simpliciter duos includens, alterum solum non astringit, et à converso directum uni, duos non afficit.

17. *Si tibi.*—Beneficium uni collatum ante dissensum illius, alteri conferri non potest; nisi terminus ei datus ad consentiendum esset elapsus: et tunc etiam post terminum, antequam alteri conferatur, poterit consentire.

18. *Eum qui.*—Qui vi, vel injustè occupat secundum beneficium curatum, privatus est primo. Qui autem vi beneficium curatum aliquod occupat, est ipso jure privatus jure, quod in illo, vel ad illud habebat.— Vide ampliacionem Elencho I. n. 30.

19. *Is, cui.*—Habens potestatem Apostolicam personæ idoneæ de beneficio providendi, aliàs beneficiato sufficienter providere non poterit; nisi in litteris hoc exprimatur; et tunc unicum simplex obtinenti providebit. Si verò conceditur, ut provideat beneficia obtinenti, ad duo tantum refertur, et contra factum est nullum.— Circa mandata de providendo vide Elencho II. num. 4 et 6.

20. *Si beneficio.*—Si quis ignorans recipiat beneficium prius reservatum, vel alteri collatum per Papam, si ex quo scivit, illud sine difficultate dimittit, recuperat priora beneficia, propter illud dimissa; aliàs non.

21. *Non potest.*—Taciturnitas beneficii etiam modici vitiat dispensationem super pluralitate beneficiorum, quæ etiam legitime super duobus obtenta ad duo prima recepta refertur. Item provisio alicui facta de beneficio, non obstante quòd aliud habeat, dispensationem super utroque retinendo non inducit.— Quoad retentionem plurium beneficiorum concordat Trident. sess. 7. cap. 4. et sess. 24. cap. 17. de reform.

22. *Si Apostolicæ.*—Mandatum Legati super facienda provisione per Papam confirmatum, papalis gratia est censenda.— Vide correctionem Elencho II. num. 80.

23. *Si motu.*—Obstat taciturnitas obtenti beneficii, licet modici, nisi constet provisionem factam motu proprio Papæ: qui intelligitur, si hoc in littera exprimat.

24. *Si pluribus.*—Collatio facta motu proprio Papæ, pluribus beneficiis in eadem Ecclesia vacantibus simul, intelligitur facta de pinguiori: sed si beneficia sunt æqualia, ad eum spectat electio, cui gratia est concessa. Collatio verò facta ad petitionem alterius, ad minus beneficium

16 Bonif. VIII.
17 Idem.
18 Idem.
19 Idem.
20 Idem.

21 Idem.
22 Idem.
23 Idem.
24 Idem.

restringitur; si sint æqualia, eligit, qui alias conferebat, quo negligente, alius eligit; et etiam econtra.

25. *Cum in Ecclesia.*—Non debetur expectanti præbenda, quæ per Episcopi præbendarii mortem vacat.— Vide correctionem Elencho II. num. 81.

26. *Si tibi.*—Per adeptionem secundi beneficii curati, cujus fructus alter ex causa percipit, non vacat primum.

27. *Cui.*—Cum mandatur alicui non sacerdotalis, vel integra, vel certi valoris conferri præbenda, sacerdotalis dimidia, vel minoris valoris illi etiam conferri non poterit.— Circa mandata de providendo nota ut supra c. 25.

28. *Licet.*—Secundo beneficio curato effectualiter adepto, primum consimile (ejus possessore irrequisito), conferri potest; non autem ejus possessio dari.

29. *Ei, cui.*—Sacerdotalis præbenda per simplex mandatum de providendo, non nisi apto ad Sacerdotium est conferenda.— Vide correctionem Elencho II. n. 82.

30. *Si pauper.*—Ex mandato Sedis Apostolicæ expectans à certa causa, ea deficiente, beneficium petere impeditur.— Vide notata supra cap. proximo.

31. *Si à Sede.*—Ubi de prioritatem beneficii pluribus collati non constat, primò possessio, deinde major prærogativa præfertur.

32. *Cum singula.*—Religiosus habens prioratum vel Ecclesiam curatam, si recipit secundum sine licentia Papæ, ipso jure vacat primum. Quòd si statim non dimiserit, efficitur ineligibilis, et privatur utroque. Eadem est pœna in iis, qui habebant ante hanc constitutionem, nisi intra mensem alterum elegerint, et alterum dimiserint.— Quoad pluralitatem beneficiorum nota ut in cap. 21, supra. Imò ex decreto Congr. *super disciplina Regulari* approbato à Clement. XI, 28 Maji 1745, nequit quicumque Regularis esse Prior seu Superior sui conventus, et simul parochus, si cura animarum eidem conventui incumbat.— Prioratus Ecclesiæ, vel administrationes unius Monasterii solitæ per ipsius monachos gubernari, absque Sedis Apostolicæ licentia alterius Monasterii monachis non committantur, nec commissa dimittantur. Qui contra fecerint, sint privati dicta potestate ordinandi ea vice: et deferuntur ad Diœcesanum in non exemptis, et ad Papam in exemptis: recipientes, vel detinentes (aliàs eligentes), sunt ineligibiles ipso jure.

33. *Cum in Ecclesiis.*—Contemptum possunt prosequi, si ad receptionem vel collationem absentes Monachi vel Canonici non vocentur, nisi consuetudo sit eos non vocari.

34. *Præsenti.*—Beneficia morientium etiam in loco vicino Curia Ro-

25 Bonif. VIII.
26 Idem.
27 Idem.
28 Idem.
29 Idem.

30 Idem.
31 Idem.
32 Idem.
33 Idem.
34 Idem.

manâ per duas dietas legales, vel Sede ipsa vacante, ibi causam, domicilium vel originem non habentium, vel etiam habentium, sed Curialium, et ibi causa Romanæ Curiae morantium, vel translata Curia eam sequentium, et in itinere decedentium, vel in loco unde recessit Curia, in quo remanserant infirmi, conferri nequeunt per alium, quàm per Papam.—Vide declarationem in cap. *Quia Regulares* de suplend. neglig. Prælat. in Clement.

35. *Si Apostolica*.—Mors Papæ tollit, ne paræciales Ecclesiæ in Curia vacare dicantur.

36. *Si cui*.—Gratia alicui concessa, ut providere possit personis idoneis in certa Ecclesia, personis non expressis, non expirat, re integra, obitu concedentis; secus si personæ essent expressæ.—Vide notata supra cap. 49.

37. *Si Episcopus*.—Qui ex licentia circa incertos concessa absque titulo ad sacros Ordines Clericos promovet, eis tenetur providere. Dans licentiam promovent, vel etiam promovendis, eis promotis ad Sacros sine titulo providere tenebitur.—Vide innovationem Elencho IV. n. 48.

38. *Quamvis*.—Si primo loco Papa dat licentiam conferendi beneficia certo modo vacantia, vel ad Papam devoluta, secundo aliquid de his conferat specialiter, vel conferri mandat: species generi derogat, ita quod secundo beneficio debetur.

39. *Si is*.—Revocatio gratiæ non tollit jus quæsitum, sed quærendum; nisi jus annexionis aliud inducat; nec tamen tollit jus quærendum annexum juri digniori jam quæsito.

40. *Quodam*.—Obest revocatio gratiæ præbendam expectanti, et decreti interpositio etiam ignorantis.—Vide correctionem Elencho II. n. 83.

41. *Mandatum*.—Mandatum de providendo beneficio ad collationem capituli pertinente non tangit jus singularis Canonici.—Vide correctionem Elencho II. n. 84.

IN CLEMENTINIS.—Ibi tit. II.

Cap. 4. *Si dignitatem*.—Clausula inserta litteris gratiosis super dignitate concessis, per quam providere mandatur, ne animarum cura, si dignitati imminet, negligatur, vel per quam inhibetur electionem fieri dignitatis, non facit extendi gratiam ad dignitatem curatam, vel ad quam quis per electionem assumitur.—Vide correctionem Elencho II. n. 85.

2. *Per litteras*.—Litteræ super provisione Clericorum non includunt hospitalia et loca similia, et habentia jura spiritualia, nisi id exprimat in hisdem litteris.

3. *Si plures*.—Quo casu vacat una dignitas, per receptionem alterius,

53 Bonif. VIII.
56 Idem.
57 Idem.
58 Idem.
59 Idem.

40 Idem.
41 Idem.
1 Clem. V. in Conc. Vien.
2 Idem.
5 Idem.

vacant etiam plures.—Vide Trid. sess. 7. cap. 4. et sess. 23. cap. 47. de reformat.

4. *Si Romanus*.—Valeat provisio facta proprio motu Papæ tacentis beneficia provisi, quæcumque sint, et quotcumque.

5. *Si de beneficio*.—Expectans beneficium spectans ad collationem Episcopi, devolutum ad illius Capitulum, obtinere, non poterit: devolutum tamen ad Episcopum, vel etiam ad Papam ex cujuscumque negligentia poterit obtinere.—Vide Elencho II. n. 4.

6. *Si juxta*.—Adeptus in Ecclesia dignitatem habentem præbendam annexam, perdit primam præbendam, quam habebat in illa.

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANNIS XXII.—Ibi tit. III.

Cap. unic. *Execrabilis*.—Tempore hujus cap. obtinentes plures dignitates, personatus, vel beneficia curam animarum habentia ex dispensatione virtute illius non poterunt retinere, nisi unum; et reliqua tenebuntur resignare verbaliter et realiter coram Ordinario, sub testimonio publico intra mensem à tempore notitiæ hujus cap. nisi fuissent Cardinales aut Regum filii. Illi autem, qui plura talia sine dispensatione obtinebant, poterunt ultimum retinere, reliquis forma præscripta, et sub eodem tempore resignatis. Qui verò deinceps tale habuerit beneficium, si cum illo secundum simile receperit, quam primum illius possessionem habuerit, vel per eum steterit quo minus habeat primum, quo est ipso jure privatus, modo prædicto resignare tenetur: alias utrumque perdit, et inhabilis fit ad sacros Ordines suscipiendos, et ad quodcumque beneficium habendum. Tandem explicatur qui dicantur Ordinarii quoad præmissa, et quæ sint beneficia curata.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.—Ibi tit. II.

Cap. 4. *Piæ*.—Beneficiorum in Curia vacantium collationem Papa sibi reservat.

2. *Ex supernæ*.—Provisiones sub titulo Commendæ factas de Ecclesiis Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus et monasteriis ad petitionem Regum vel quorumcumque Magnatum, revocat.

3. *Etsi*.—Beneficia majora et minora vacantia et vacatura, præsertim in Provincia Burdegalensi, Clem. V. certis ex causis suæ dispositioni reservavit, cum appositione decreti.

4. *Execrabilis*.—Statuit, quod omnes (exceptis Cardinalibus ac Regum filiis), qui super pluralitate beneficiorum, quæ aliàs de jure non poterant obtineri, dispensationem obtinent, unum cum cura, aliud sine cura possint à tempore notitiæ eligere intra mensem, et alia cum effectu dimittere teneantur; aliàs omnibus sic dispensatis sint ipso jure privati. Et idem de beneficiis, in quibus jus est ad rem, dum vacant, de pluribus etiam talibus, injustè tamen et sine dispensatione de-

4 Clem. V. in Conc. Vien.
5 Idem.
6 Idem.
7 Joan. XXII. Aven.

1 Bonif. VIII.
2 Clem. V.
5 Idem.
4 Joann. XXII.

tentis, ordinat, quod ultimum obtineant, et omnia alia dimittant intra mensem: alioquin omnibus sint privati. Item vult, quod qui amodo talia receperint, dimissionem de primo faciant coram Ordinario cum effectu; alioquin sint omnibus ipso jure privati. Quæ omnia sic vacantia dispositioni Apostolicæ Sedis reservat, interpretans Ordinarios in hoc casu solos Diœcesanos beneficiorum sic dimissorum. Item hoc vult de solis beneficiis intelligi, in quibus quisque per se vel Vicarium suum temporalem curam animarum, vel spiritualem jurisdictionem exercet de consuetudine vel de jure.— Vide Trid. sess. 7. cap. 2. et sess. 24. cap. 17. de reform."

5. *Salvator*.—Episcopatus Tholosanus erigitur in Metropolim cum deputatione suffraganeorum Ecclesiarum.

6. *Nuper*.—Infligit pœnas in impediens Episcopatus Tholosani erectionem.

7. *Nuper*.—Exequutores quatuor dantur ad pœnas in præced. cap. relatas solemniter publicandas.

8. *Nuper*.—Dispensat cum quodam Abbate, ut Episcopus possit esse, licet defectum patiat in Ordinibus et ætate.

9. *Ad cuiuslibet*.—Hortatur quemdam, ut curam pastoralem administret in Ecclesia de novo in Cathedrali erecta.

10. *Postulasti*.—Declaratur an collector fructuum primi anni omnium beneficiorum ecclesiasticorum vacantium et vacuorum usque ad certum tempus, deputatorum pro Camera Apostol. oneribus facilius supportandis, possit cum obtinentibus beneficia convenire: et an altaria dotata cadant sub tali reservatione etc.

11. *Cum nonnullæ*.—Cum Papa pro Ecclesiæ Romanæ necessitatibus fructus beneficiorum vacantium usque ad certum tempus reservasset, solvit plurimas ambiguitates inde ortas.

12. *Cum nonnullæ*.—Fructus amborum beneficiorum, quibus quandoque beneficiatus privatur, Camera Apostol. deputantur.

13. *Ad regimen*.—Dispositioni Apostol. reservantur beneficia Curialium et aliorum ad curiam accedentium, vel ab ea recedentium, si moriantur in locis ultra duas dietas legales ab ipsa Curia non distantibus.— Vide regulam 2 et 3 Cancell. de Reservat."

14. *Ad Romani*.—Beneficia quæcumque dispositioni Apostol. reservata, per talem reservationem sunt affecta, ita ut illorum collatio facta ab alio, quam à Romano Pontifice non tenet.

5 Joann. XXII.

6 Idem.

7 Idem Barthol. elect. Narbon. Diac. etc.

8 Idem Arnol. Elec. Lumbanen.

9 Idem Bertran. Ep. Mont. Albani.

10 Idem Hugoni de Mirabello Canon. Ebredun. Collect.

11 Idem.

12 Idem.

13 Benedict. XII. Aven.

14 Paul Fr. Venet.

TIT. VI.—DE CLERICO ÆGROTANTE, VEL DEBILITATO.

Cap. 1. *Cum percussio*.—Clericus infirmus integrè percipit fructus beneficium sui.

2. *Presbyterum*.—Presbyter cui medietas palmæ cum duobus digitis est abscissa, missam non celebret, sed ceteris sacerdotalibus fungi potest.

3. *De Rectoribus*.—Si rector Ecclesiæ sit leprosus, dandus est ei coadjutor.—Vide ampliationem Elencho III. n. 25."

4. *Tua*.—Si Rector Ecclesiæ sit leprosus, ab administrationis officio remoyetur, sed de bonis Ecclesiæ sustentatur.

5. *Ex parte*.—Episcopo, qui propter morbum incurabilem officium exercere non potest, dandus est coadjutor.

6. *Consultationibus*.—Archidiacono morbo paralitico laboranti, qui officium linguæ amisit, coadjutor est merito adhibendus.

IN SEXTO.—Ibi tit. VI.

Cap. unic. *Pastoralis*.—Datio coadjutorum Episcopis et his superioribus spectat ad solum Papam: potest tamen Episcopus senio vel infirmitate perpetua impeditus de consensu capituli vel majoris partis sibi auctoritate Apostol. unum vel duos coadjutores assumere: et si demens fuerit, capitulum aut duæ partes ipsius hoc faciant: sed si Episcopus contradicit, tunc nil innovabit capitulum, sed Episcopi; et Ecclesiæ conditionem, quam citò poterit intimabit Papæ. Coadjutores sumptus moderatos habebunt de proventibus dd. Prælatorum.

TIT. VII.—DE INSTITUTIONIBUS.

Cap. 1. *Non amplius*.—Non amplius suscipiantur in monasterio monachorum, aut clericorum, seu etiam puellarum quam quod se regere de bonis Ecclesiæ absque penuria possint.—Vide ampliationem Elench. III. n. 36."

2. *In Ecclesia*.—Laici in Canonicos non possunt institui.

3. *Ex frequentibus*.—Institutio beneficiorum spectat ad Episcopos, vel eorum officiales.

4. *Auctoritate*.—Ultra facultates non debet quis institui, invitis Clericis Ecclesiæ.

5. *Ad decorem*.—Cum in Ecclesiis oportet extraneos institui, non de-

1 Greg. Candido Episc. Urb. Veter.

2 Eugen. III. Sassien. Episc.

3 Luc. III.

4 Clem. III. Lincon. Episc.

5 Innoc. III. Arel. Episc.

6 Honor. III. Episc. Avers.

U. Bonif. VIII.

1 Ex Conc. Arelat. sub Leon. III.

2 Eugen. II.

3 Alex. III. Cant. Archiep. et Suffrag.

4 Glem. III. Clero Constantinop.

5 Innoc. III. Petro Tit. S. Marcel.

et Bened. Tit. S. Susan. Presb.

Card. Ap. Sed. Leg.

bent institui Clerici certæ originis tantum; sed undecumque sint, dum tamen sint idonei.

6. *Cum venissent.*—Institutiones et custodia possunt de jure speciali ad non Episcopum pertinere; et pendente lite cum Diocesano defenditur in possessione. Vel sic: Si possidet jus instituendi is, ad quem de jure communi non spectat, pendente judicio proprietatis in possessione defenditur.

7. *Cum ad nostram.*—Is, ad quem spectat collatio dignitatum, se ipsum instituere non potest.

IN SEXTO.—Ibi tit. VI.

Cap. I. *Etsi.*—Capitulum, sede vacante licet beneficia ad Episcopi collationem spectantia conferre non possit, tamen ad illa præsentatos instituere potest.

2. *Si is.*—Non repellit præsentatum defectus sacrorum Ordinum, dummodo sit idoneus, et tempore à jure statuto ad Ordines promoveri possit.

TIT. VIII.—DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ.

Cap. I. *Qui.*—Institutus scienter in beneficium viventis deponendus est.

2. *Nulla.*—Beneficia non vacantia concedi vel promitti non debent: et cum vacaverint, concedi debent intra sex menses: quibus elapsis de Episcopo ad capitulum et e contra: demum ad proximum superiorem devolvitur collatio.—Concordat Trid. sess. 24. cap. 19. de reform.; sed ex cit. cap. mandata de providendo, et gratiæ expectatiæ nemini amplius concedendæ sunt, neque S. R. E. Cardinalibus. In hoc tamen decreto non comprehenditur Imperator, ex declaratione Greg. XIII, relata à Fagn. hoc eodem cap. num. 9., et vide notata ad cap. *Nemo* 15 de Elect. in 6. Circa impetrantes beneficia viventium consule Reg. 24 Cancellariæ."

3. *Relatum.*—Beneficia vacantia conferuntur, non obstante appellatione illorum, quibus promissa fuerant antequam vacarent.

4. *Præposit.*—Si scribitur ei, ad quem spectat collatio, dato exequutore ad providendum per præsentationem litterarum collatori factam afficitur præbenda; ita quod collatio alteri facta non tenet.—Vide Elench. II. n. 4."

5. *Quia.*—Semestre ad eligendum seu conferendum à jure præsum, non currit legitime impedito; nec incipit currere nisi à die notitiæ vacationis.

6 Innoc. III Helien. Ep. et Archid. Nivantom., et Mag. H. de Gerst.	2 Ex Conc. Lat. sub Alex. III.
7 Idem Ep. Trec. et Archid. Daronen.	3 Alex. III. Episc. Eborac.
4 Bonif. VIII.	4 Innoc. III. Præp. N. Decan. et Capit. Camerac.
2 Idem.	5 Idem Petro Tit. S. Mariæ in Via Lata Diac. Card. Ap. Sed. Leg.
1 Gelas. I. ad Episc. Dardan.	

6. *Cum nostris.*—Non valent litteræ ad beneficium impetratæ, quæ de alterius colorata facti possessione non faciunt mentionem.

7. *Post electionem.*—Ubi constat beneficium collatum per habentem potestatem per exceptionem abjuracionis et renunciacionis, non debet possessio retardari.

8. *Cum super.*—Recepto in Canonicum tenetur Capitulum providere quam citò facultas se obtulerit.

9. *Litteras.*—Si habens præbendam in eadem Ecclesia recipit dignitatem cum præbenda, vel aliam præbendam, vacat prima; et quamvis à superiore sibi confirmetur, tamen valet impetratio per alium facta de ipsa, etiam tacito de possessione alterius, quæ colorata non est.—Vide ampliationem Elencho III. n. 27."

10. *Ex parte.*—In Ecclesiis non numeratis vacatio præbendarum seu canonicatum possibilis non est: nec fit ibi devolutio ad superiorem ex negligentia semestri in non providendo Ecclesiæ de ministris.

11. *Constitutus.*—Habens potestatem conferendi, potest de jure alter tradere potestatem conferendi primum beneficium, quod vacabit.

12. *Dilectus.*—Canon Later. Concilii de beneficiis ultra sex menses vacantibus ad Archiepiscopatus et Episcopatus non extenditur.

13. *Ex tenore.*—Non valet promissio beneficii vacaturi.—Vide Trid. sess. 24. c. 19. de ref."

14. *Accedens.*—Obligatur Prælatus, qui promittit providere cum poterit.—Vide correctionem Elencho I. n. 31 et Elencho II. num. 86."

15. *Postulastis.*—Si ad Capitulum et Prælatum, ut Prælatum, potestas conferendi pertinet, de uno ad alterum lapsu temporis non transit: secus si Prælatus intersit, ut Canonicus; quia tunc de Capitulo transit ad Prælatum, nisi dolum committat.

16. *Cum dilecto.*—Sicut non potest Patronus promittere se præsentaturum aliquem ad beneficium vacaturum, ita nec dare potestatem præsentandi antequam beneficium vacet.

IN SEXTO.—Ibi tit. VII.

Cap. I. *Quia modus.*—Si mandetur alicui provideri de dignitate vacatura, quam duxerit acceptandam, et vacat dignitas, quam ante acceptationem Ordinarius confert, tenet ipsius collatio, etiam si exequutor impetrantis ante acceptationem fecerit reservationem, inhibitionem et processum super prima vacante.—Vide correctionem Elencho II. n. 87."

2. *Detestanda.*—Omnis promissio, per quam datur via ad beneficia va-

6 Idem Basilien. et Bellic. Episc. et Ab. S. Mariæ.	13 Idem Prior. Ossen. et Subp. S. Fredeg.
7 Idem Magistr. Honor. Archid. Richemudæ.	14 Idem Ab. et Convent. Monast. S. Mich. de Caranto.
8 Idem Clarom. Canon. Perdon.	15 Idem P. Subd. Præb. et Capit. Ebrodun.
9 Idem Ep. et Mag. H. Canon. Hil-desemen.	16 Honor. III. Episc. Præposit. et Cantor. Camerat.
10 Idem Ep. et Archid. Papien.	1 In. IV. And. Capel. Papæ.
11 Idem Ep. et Capit. Laudun.	2 Bonif. VIII.
12 Idem Gerun. Capit.	

catura, est reprobata.—Vide Tridentin. sess. 24. cap. 14. et 19. de reformatione.”

3. *Ne captandæ.*—Habens litteras Apostolicæ Sedis super primo beneficio, dignitate vel præbenda, quod duxerit acceptandum, certum acceptare non potest: sed primum, quod vacabit, vel ex causa secundum, vel ulterius poterit acceptare. Reservationes, processus, decreta contra hoc facta non valent.—Vide correctionem Elencho II. n. 88.”

4. *Exequutor.*—Sine speciali mandato non inhibet exequutor generaliter collationem beneficiorum Provinciæ: specialiter verò reservat primum, et inhibet ulteriorem non sine mandato: nec tunc tenet collatio contra facta.—Vide correctionem Elencho II. n. 89.”

5. *Si capitulo.*—Si mandetur Capitulo, ut me recipiant in Canonicum, et præbendam conferant, cum id pertineret ad eos dato exequutore ad providendum, per solam præsentationem factam, Capitulo affecta est præbenda: et exequutor (negligente Capitulo intra terminum per eum statutum me recipere, et præbendam conferre) non vocato Capitulo id exequi poterit.—Vide correctionem Elencho II. n. 90.”

6. *Si soli.*—Si soli Ordinario, vel soli exequutori ad compellendum, vel Ordinarii et tali exequutori sit scriptum, per præsentationem talis mandati non afficitur præbenda, nisi in litteris esset decretum, aut exequutor ille insinuasset et interdixisset; maxime cum decreto, vel ratione mandati jam esset facta receptio ad canonicatum; in his casibus, vel ipsorum altero, affecta est præbenda; ita quod collatio alteri facta non tenet.—Vide correctionem Elencho II. n. 91.”

7. *Auctoritate.*—Si tres expectantes sunt in una Ecclesia, unus auctoritate Martini, alter auctoritate Bonifacii, tertius ejusdem auctoritate cum prærogativa, ut præferatur omnibus receptis non auctoritate Bonifacii, præbendas hi consequentur hoc ordine; quia primam habebit secundus, secundam tertius, tertiam primus, quod probatur argumento legali.—Vide correctionem Elencho II. n. 92.”

8. *Quoniam.*—Revocatoria gratiarum includit receptos in Canonicos præbendam distinctam expectantes, etiamsi percipiebant distributiones quotidianas: secus, si præbendam distinctam non expectant, sed augmentum portionis. Includit habentes jus ad vacaturam, si nondum est devenit ad collationem.—Vide correctionem Elencho II. n. 93.”

IN CLEMENTINIS.—Ibi tit. III.

Cap. unic. *Cum ei.*—Decretum conditionale ante conditionis eventum non afficit potestatem Ordinarii vel alterius collatoris: secus quando acceptationi beneficii tempus adjicitur cum decreto. Et qui beneficium vacans ab exequutore petit vel recepit, illud intelligitur acceptasse; quæ vacatio nota dicitur expectanti, ex quo in loco beneficii publicè scitur.—Vide correctionem Elencho II. n. 94.”

- 3 Bonif. VIII.
4 Idem.
5 Idem.
6 Idem.

- 7 Idem.
8 Idem.
U. Clem. V. in Conc. Vien.

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANN. XXII.—Ibi tit. IV.

Cap. 4. *Sedes.*—Exequutores gratiarum, et Judices causarum à Sede Apostolica deputati in Diocesisibus jam divisis, procedere possunt, sicut ante divisionem poterant.

2. *Ad Apostolatus.*—In beneficiis divisis habet quis eadem jura, quæ habebat in integris.—Hoc cap. declarat præced. et concordat cap. *Quia Monasterium* de Relig. dom.”

TIT. IX.—NE SEDE VACANTE ALIQUID INNOVETUR.

Cap. 1. *Novit.*—Vacante Sede, status ejus mutari non debet.

2. *Illæ.*—Beneficia spectantia ad collationem Prælati non possunt conferri per Capitulum, Sede vacante.—Ex constit. S. Pii V. *Sanctissimus*, reservata sunt Episcopo successoribus.”

3. *Constitutis.*—Sede vacante iudicium habitum contra Ecclesiam non tenet.

IN SEXTO.—Ibi tit. VIII.

Cap. unic. *Si ad Episcopum.*—Collatione communiter ad Episcopum et Capitulum pertinente, uno ipsorum effecto inhabili, alter confert.—Collatione spectante ad Episcopum de consilio vel assensu Capituli, illo existente inhabili, nisi sit in mora, non confert Capitulum.—Habens conferre cum consilio Episcopi, sine illo confert, si illius mors supervenerit, vel in remotis degat.

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANN. XXII.—Ibi tit. V.

Cap. unic. *Si fratrum.*—Vacante Sede Imperiali, cum jurisdictione ad Papam devolvatur, sub pena excommunicationis prohibetur, ut nomen Vicarii, Imperatoris vel alterius cujuscumque officii retineat, assumat vel resumat, nullusque ei obediat vel auxilium præbeat, ac sub eadem pena excommunicationis in personas, et interdicti in terras, nisi intra duos menses resipuerint.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.—Ibi tit. III.

Cap. unic. *Suscepti.*—Ut occurratur dispendiis, quæ quotidie imminet ministris Ecclesiarum propter occupationes vacantium earundem Ecclesiarum primi anni, quæ competunt ex diversis titulis aliquibus Ecclesiis, seu personis, statuit: ut quando talis occupatio imminet in beneficiis, quæ consueverunt in decimæ solutione taxari, collectores ipsorum annuum sint contenti summa, pro qua consuevit dari decima, si ipsam eligendam duxerint, totali residuo penes eum, cui collatum est beneficium, remanente; vel dimissa eidem summa prædicta, possint dictum residuum

- 1 Joann. XXII.
2 Idem.
4 In. III. Prior. et Convent. Glantonien. in Angl.
2 Honor. III. Episcop. Galven. et V. et J. Canonic. Suesse.

- 5 Idem Maurinen. Ep. Burdig.
U. Bonif. VIII.
U. Joann. XXII.
U. Joann. XXII.

sibi assumere, dum tamen alterum intra decem dies dicti eligant collectores: alias post decem dies ipsorum optio in beneficiatum transeat ipso jure. In non taxatis autem fructus decimales illius anni dividantur per medium, et utrique eorum medietas tribuatur: ita quod, si alter dimidia noluerit contentari, ipsa in volentem transeat ipso jure, et si quidquam aliquis contra dictam ordinationem receperit, pœnas hic contentas incurrat.— Vide notata cap. *Suscepti* 2 de elect. in Extravag. Joann. XXII.**

TIT. X.—DE HIS QUÆ FIUNT A PRAELATO SINE CONSENSU CAPITULI.

Cap. 1. *Irrita*.—Non tenet alienatio rei Ecclesiasticæ absque approbatione Capituli.— Consule Extravag. *Ambitiosæ* de reb. Eccl. non alien.**

2. *Continebatur*.—In temporali alienatione, quam facit Prælati, taciturnitas Capituli habetur pro consensu.

3. *Cum nos*.—Alienatio temporalis facta sine consensu Capituli, per ratificationem ejus roboratur.

4. *Novit*.—Prælati sine consilio Capituli instituere, vel destituere, vel alia negotia Ecclesiæ tractare non debet.

5. *Quanto*.—Sumatur ut supra.

6. *Ea noscitur*.—Si Ecclesia collegiata habet præsentationem, præsentabit Prælati de consensu Capituli vel majoris partis; nisi de consuetudine vel privilegio competat soli Prælati.

7. *Cum Apostolica*.—Tenet donatio, quam de solius Diocœsani consensu facit laicus Ecclesiæ de decimis, quas ab alia Ecclesia habet in feudum ab antiquo, id est, ante Lateranen. Conc.— Hodie attendenda est Constit. Urb. VIII. *Romanus* 5. Jun. 1644 circa præservationem Jurium Sed. Apost. et inferiorum Ecclesiarum et personarum à quibuscumque præjudicialibus.**

8. *Tua*.—Non potest Episcopus sine consensu Capituli concedere Ecclesias aliis Ecclesiis, etiamsi si habeat jus patronatus in Ecclesiis concessis.

9. *Pastoralis*.—Episcopus parœciales Ecclesias, vel obventiones ipsarum de consensu Patroni sine consensu Capituli sui Monasterio conferre non potest.

10. *Et si*.—Ad Concilia provincialia vocari debent et admitti cathedralium Ecclesiarum Capitula.— Vide Trid. ses. 24. cap. 2. de reform.**

1 In Synod.

2 Alex. III. Neoric. Episc.

3 Idem Vigor. Episc.

4 Idem Hierosol. Patriar.

5 Idem eidem.

6 Cælest. III.

7 Innoc. III. Archiep. et Magist.

Scholar. et P. de Vico Canon.

S. Astregisi Bituric.

8 Idem Archiep. Meten.

9 Idem Episc. Helien.

10 Honor. III. Archiep. Senou.

TIT. XI.—DE HIS, QUÆ FIUNT A MAJORI PARTE CAPITULI.

Cap. 1. *Cum in cunctis*.—In universitatibus Ecclesiasticis prævalet regulariter, quod fit à majori parte, nisi minor pars rationabiliter contradicat.

2. *Quæsit*.—Canonicus non interdicat Ecclesiam: sed hoc facere debet Episcopus cum Capitulo.

3. *Ex ore*.—Communis ordinatio Ecclesiæ per contradictionem et appellationem ejus, cujus non interest, impediri non debet.

4. *Ex parte*.—Prælati cum majori parte Capituli, contradicente minori, statuere potest, quod ad necessariam reparationem fabricæ quilibet Canonicus conferre teneatur.

TIT. XII.—UT ECCLESIASTICA BENEFICIA SINE DIMINUTIONE CONFERANTUR.

Cap. unic. *Ut nostrum*.—Occulta collatio beneficii, licet sit suspecta, valet, dummodo alias legitime facta probetur.

TIT. XIII.—DE REBUS ECCLESIAE ALIENANDIS, VEL NON.

Cap. 1. *Non licet*.—Non potest Prælati res unius Ecclesiæ alteri dare, nec invicem res illas commutare sine ambarum consensu.

2. *Qui res*.—Principes sæculares res Ecclesiæ donare non possunt; et qui ab eis recipiunt, excommunicantur, et perdunt omnia, quæ ab Ecclesia aliis legitime obtinebant.

3. *Consensus*.—Rector Ecclesiæ, qui dat Ecclesiæ rem duplæ æstimationis, servos Ecclesiæ manumittere potest; ipse tamen manumissus, et ejus posteri erunt sub patrocinio Ecclesiæ.

4. *Episcopi*.—Si Prælati nil de suo dans Ecclesiæ, servum Ecclesiæ manumittit, non tenet manumissio.

5. *Nulli*.—Res Ecclesiæ alienari non debent.

6. *Si quis*.—Alienatio de rebus Ecclesiæ facta non tenet; alienatores nisi rem restituant, excommunicantur, et quilibet Clericus potest contradicere, et rem cum fructibus repetere.

7. *Ad aures*.—Terra non fertilis Ecclesiæ dari potest in emphyteusim ei, cujus studio reductur ad culturam.

1 Ex Conc. Lateran. sub Alex. III.

2 Cœl. III. Gilb. Claromon. Ep.

3 Innoc. III. Siffredo Augusten.

Præp.

4 Idem Theob. Archiep. et Capit.

Rhotom.

U. Innoc. III. Mediol. Archiep.

1 Ex Concil. Lugdun.

2 Ex eodem.

3 Ex Conc. Tolet. IV. Cun. 68.

4 Ex eod. Can. 67.

5 Ex Conc. apud Silvanectum.

6 Symmac. Pap. in Syn. Rom.

7 Alex. III. W'gor. Episc.

8. *Ut super.*—Jurans non alienare bona Ecclesiæ, non potest alienare ea quæ sunt de mensa; vel ea, de quibus dubitatur, an sint de mensa.— Possessiones Ecclesiæ minùs utiles pro utilioribus de consensu Capituli potest Episcopus permutare vel alienare.— Consule cap. *Ambitiosæ* de reb. Eccl. non alien. in Extr. com. "

9. *Ad audientiam.*—Canonicus prædium Ecclesiæ perpetuò locare non potest.

10. *Possessiones.*—Possessiones, quæ sunt de mensa, non possunt alienari; et Ecclesiæ consuetæ regi per Regulares sæcularibus Clericis conferri non debent.— Quoad secundam partem vide Trid. ses. 24. cap. 40. de reform. "

11. *Ad nostram.*—Restituitur Ecclesia contra alienationem, per quam enormiter fuit læsa.

12. *Cùm laicis.*—Alienatio rei Ecclesiasticæ facta sine legitimo Ecclesiasticorum personarum assensu non tenet, licèt approbetur per constitutionem laicorum.

IN SEXTO.—Ibi tit. IX.

Cap. 1. *Dudum.*—Perpetua alienatio facta de rebus Ecclesiæ vacantis, non præcedente tractatu, et sine justa causa, non valet.

2. *Hæc consultissimo.*—1.º Prohibet submissionem Ecclesiarum suorum immobilium bonorum, vel jurium fieri laicis absque consensu Capituli et licentiâ Papæ.—2.º Cassat contractus quacumque firmitate vallatos, contra hoc de cetero faciendos.—3.º Punit Prælatos contrafacientes, et Clericos non contradicentes, et laicos, qui ipsos Prælatos ad hoc compulerunt vel compellant.—4.º Præcipit laicos per tales contractus eo casu quo valent, ultra debitum non usurpare, et pœnam apponit.— Usurpantes jurisdictiones, fructus et bona Ecclesiastica, et Clerici consentientes incurrunt excommunicationem Bullæ Cænæ c. 47. "

IN CLEMENTINIS.—Ibi tit. IV.

Cap. 1. *Monasterium.*—Religiosus, qui concedit alicui ad vitam, vel certum tempus jura, redditus, vel possessiones administrationis, cui præest, suspensus est ab officio, nisi concurrat necessitas vel utilitas: nec valet concessio. Excipitur locatio ad modicum tempus (id est ad triennium), et venditio reddituum aut fructuum pariter ad modicum tempus.— Vide Auctorem hoc eod. tit. "

2. *Si una.*—Episcopus unire potest Ecclesiam alteri, vel loco religioso donare, etiam non vocato Rectore vel Defensore.— Vide correctionem Elencho II. n. 95. "

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.—Ibi tit. IV.

8 Urb. III. Gerar. Archiep. Raven.	12 Idem in Conc. gen. Lat.
9 Cælest. III. Exon. Episc.	1 Innoc. IV.
10 Innoc. III. Caro. Archiep. Mont. Regal.	2 Gregor. X. in Conc. Lugdun.
	1 Clem. V. in Conc. Vien.
11 Idem Ep. Maurien. Præp. Ultien. et Decan. Hectorien. Turonen. et Maurien. Diæc.	2 Idem ibid.

Cap. unic. *Ambitiosæ.*—Bonorum Ecclesiasticorum alienatio non tenet, et alienantes et recipientes sunt excommunicati, Prælatisque diversis diversæ pœnæ imponuntur.— A Trid. sess. 22. cap. 21. de ref. infligitur pœna excommunicationis Papæ reservatæ, quæ ex hac decretali non erat reservata. "

TIT. XIV.—DE PRECARIIS.

Cap. 1. *Precariæ.*—Præcarie de quinquennio in quinquennium secundum auctoritatem et antiquam consuetudinem renovantur.

2. *De Precariis.*—Revocat successor precariam per prædecessorem irrationabiliter factam.

3. *Precarium.*—Concessio precarii extinguitur voluntate concedentis aut ei succedentis: precariæ autem concessio non.— Vide discrimen in Auctore hoc eod. tit. "

TIT. XV.—DE COMMODATO.

Cap. unic. *Cum Gratia.*—Commodatarius gratia sui tenetur etiam de levissima culpa, non de casu, nisi acciderit culpa sua vel intervenerit pactum, seu in mora fuerit. Et commodatum ante usum completum non revocatur.

TIT. XVI.—DE DEPOSITO.

Cap. 1. *Gravis.*—Ex deposito facto apud Clericum Ecclesiæ, non tenetur Ecclesia, nisi in utilitatem illius sit versum.

2. *Bona.*—Dicit ad quid tenetur depositarius, et quomodo reputatur depositum.

TIT. XVII.—DE EMPTIONE ET VENDITIONE.

Cap. 1. *Placuit.*—Cogit Episcopus, ne carius vendatur transeuntibus, quam in mercato venderetur.

2. *Ut mensuræ.*—Fraudans mensuras et pondera triginta diebus in pane et aqua pœnitere debet.— Hodie hæc pœna in desuetudinem abiit. "

3. *Cùm delicti.*—Tenet venditio, licèt venditor sit deceptus ultra di-

U. Paul. II. Venet.	1 Alex. III. Lugdun. Episc.
1 Ex Conc. apud B. Ilvacen.	2 Greg. IX.
2 Ex Concil. Cartag.	1 Ex Conc. Avern.
3 Gregor. IX.	2 Ex Conc. Magun.
U. Idem.	3 Alex.